

РЕШЕНИЕ

№ 22530

гр. София, 04.06.2026 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

АДМИНИСТРАТИВЕН СЪД - СОФИЯ-ГРАД, Второ отделение 72 състав, в публично заседание на 15.04.2026 г. в следния състав:

СЪДИЯ: Мария Стоева

при участието на секретаря Зорница Димитрова, като разгледа дело номер **1666** по описа за **2026** година докладвано от съдията, и за да се произнесе взе предвид следното:

Производството е по реда на чл. 145 и сл. от Административнопроцесуалния кодекс (АПК), във вр. с чл. 112, ал. 1, т. 4 от Закона за здравето (ЗЗ).

Образувано е по постъпила жалба от И. И. К., действащ чрез своята майка и законен представител К. И. Д., против Експертно решение (ЕР) № от зас. № 97/12.01.2026г. на Специализиран състав по вътрешни, белодробни и ССЗ при НЕЛК, с която се прави искане за отмяна на ЕР само в частта за определения срок на чуждата помощ.

В съдебното заседание жалбоподателят се представлява от законния си представител К. И. Д., която поддържа жалбата и прави искане за отмяна на ЕР на НЕЛК, като определеният срок на чужда помощ се удължи до максималния такъв.

Ответникът – Националната експертна лекарска комисия, с представения писмен отговор на жалбата я оспорва като неоснователна и прави искане за отхвърлянето ѝ. Претендират се разноси по делото.

Заинтересованите страни ТЕЛК към МБАЛ „Проф. П. Стоянов“ АД, [населено място], Агенция за хората с увреждания, ТП на НОИ – С.-град и РДСП - С.-град, редовно уведомени, не се представляват в производството и не вземат становище по жалбата.

С. градска прокуратура не се представлява в производството и взема становище по жалбата.

Административен съд София-град, като прецени доводите на страните и събраните по делото доказателствата, приема за установено от фактическа страна следното:

Административното производство е образувано по подадено от И. И. К., действащ чрез своята майка и законен представител К. Д., заявление с вх. № 80428 от 11.08.2022г. за освидетелстване трайно намалена работоспособност/вид и степен на увреждане. Приложени са към заявлението

удостоверения за раждане и за настоящ адрес, етапна епикриза, издадена от Клиника по детска клинична хематология и онкология при УМБАЛ "Царица Йоанна - ИСУЛ" ЕАД, фиш за лабораторни изследвания от 13.05.2022г., медицинско направление за ТЕЛК № 20220809196390 от 09.08.2022г., издадено от "АИПМП - д-р Елизабет Стоименова" ЕТ, лист за преглед на пациент от консултация с детски хематолог.

С експертно решение (ЕР) № 90445 от зас. № 187/30.09.2022г. на ТЕЛК към Втора МБАЛ - С. ЕАД, П с-в, И. И. К. е освидетелстван, с водеща диагноза "вроден дефицит на фактор VIII", като с решението е определена 100 % ВСУ с чужда помощ, със срок на чуждата помощ до 01.09.2025г. Посочено е в решението на ТЕЛК, че чуждата помощ се определя по чл. 68, ал. 3 от НМЕ.

Подадено е заявление с вх. № 147644 от 11.08.2025г. от И. И. К., чрез законния представител К. Д., за преосвидетелстване по повод изтичане на срока на последното експертно решение. Представени са в тази връзка медицинско направление за ТЕЛК № 13 от 06.08.2025г., издадено от ЕТ "АИПМП Д-р Елизабет Стоименова", и епикриза по ИЗ № 7778/2025г. от СБАЛХЗ, видно от която пациентът е настанен в лечебното заведение за периода от 06.06.2025г. до 08.06.2025г. по КП № 244.2 Диагностика и лечение на хеморагични диатези. Анемии при лица под 18 години. Поставена е окончателна диагноза: Вроден дефицит на фактор VIII.

С ЕР № 92728 от зас. № 193/09.10.2025г. на ТЕЛК към МБАЛ "Проф. П Стоянов" АД - [населено място], И. К. е преосвидетелстван по документи, като са определени вид и степен на увреждане от 100 % за срок от две години, с чужда помощ със срок до 01.10.2027г.

По жалба от 16.10.2025г. е постановено оспореното в настоящото съдебно производство ЕР № 97/12.01.2026г., с което Специализиран състав по вътрешни, белодробни и ССЗ при НЕЛК отменя експертното решение на ТЕЛК по срок на инвалидизация и потвърждава по оценка степен на увреждане, като определя 100 % степен на увреждане с пожизнен срок и чужда помощ за срок от три години в съответствие с Методиката за прилагане на отправните точки за оценка на степен на увреждане в проценти от Приложение № 2 към чл. 63, ал. 3 от НМЕ, изм. ДВ, бр. 56 от 16.07.2021г., изм. и доп. ДВ, бр. 10 от 31.01.2023г.

На основание чл. 50, ал. 1 от Правилника за устройството и организацията на работа на органите на медицинската експертиза на работоспособността и на регионалните картотеки на медицинските експертизи (ПУОРОМЕРКМЕ) решението е постановено по документи /от дигитализирано досие/. Констатирано е от комисията, че се касае за дете на 4 год. възраст, при което през м. 05.2022г. по повод лесна поява на синини по тялото е диагностицирана Хемофилия А. Посочено е, че провежда заместително лечение с лекарствен продукт при нужда А. 50UI. Наблюдава се от детски хематолог. Фамилно необременено, без регистрирани до момента ставни кръвоизливи. Изложени са мотиви, че Д-Хемофилия А тежка форма, с ниво на фактор VIII <0,5 по част 9, раздел 18, т. 4.3 се следват 100 % степен на увреждане с пожизнен срок и срок на чужда помощ три години, с оглед повишената активност на детето и необходимостта от предпазване от кръвоизливи.

Приложена е по преписката и етапна епикриза на пациент, провеждащ профилактика, издадена от Специализирана болница за активно лечение на хематологични заболявания, Клиника по детска клинична хематология, от 16.10.2025г.

Видно от представеното известие за доставяне, експертното решение на НЕЛК е връчено на законния представител на жалбоподателя на 16.01.2026 г., а жалбата е подадена чрез НЕЛК на 22.01.2026г.

Други относими доказателства не са ангажирани по делото.

При така установеното от фактическа страна съдът формира следните правни изводи:

Жалбата е подадена в законоустановения преклузивен срок съгласно чл. 149, ал. 1 от АПК, от

надлежна страна, адресат на оспорения акт, и при наличието на правен интерес от оспорването, поради което е допустима и подлежи на разглеждане по същество. Разгледана по същество, жалбата е основателна, като съображенията за този извод са следните:

Предмет на оспорване в настоящото производство е Експертно решение (ЕР) № от зас. № 97/12.01.2026г., с което НЕЛК отменя ЕР на ТЕЛК по срок на инвалидизация и потвърждавана по оценка степен на увреждане, като определя 100 % степен на увреждане с пожизнен срок и чужда помощ за срок от три години.

Съобразно разпоредбата на чл. 168, ал. 1 АПК съдът преценява законосъобразността на оспорения административен акт на всички основания по чл. 146 АПК. Оспореното решение представлява индивидуален административен акт по смисъла на чл. 21, ал. 1 АПК, поради което в обхвата на съдебната проверка са включени всички изисквания за законосъобразност по чл. 146 АПК – дали актът е издаден от компетентен орган, при спазване на установената форма и процедура, при правилно приложение на материалния закон и в съответствие с целта на закона.

Оспореното ЕР е издадено от компетентен орган - НЕЛК, Специализиран състав по вътрешни, белодробни и ССЗ. Компетентността на органа произтича от чл. 49, ал. 1 от Правилника за устройството и организацията на работа на органите на медицинската експертиза и на регионалните картотеки на медицинските експертизи (ПУОРОМЕРКМЕ), която норма регламентира, че НЕЛК се произнася с мотивирано експертно решение, постановено от специализиран състав, определен съобразно водещата диагноза.

Тук следва да се посочи, че според чл. 18, ал. 3 ПУОРОМЕРКМЕ всеки специализиран състав включва не по-малко от трима лекари, от които един е председател на състава, а ал. 4 на същата разпоредба предвижда, че в специализираните състави на НЕЛК работят лекари с призната специалност по съответния профил и с не по-малко от 5 години трудов стаж по медицина. Предвид особеностите при протичане на заболяванията и резултатът от тях в незрелия детски организъм и съобразно разпоредбите на чл. 103, ал. 5 ЗЗ, чл. 3, ал. 3 НМЕ, чл. 3, ал. 2 и чл. 19, ал. 2 от ПУОРОМЕРКМЕ експертизата на ВСУ на децата до 16-годишна възраст се извършва от ТЕЛК и НЕЛК с участието на специалист по детски болести (лекар с призната специалност педиатрия).

В случая обжалваното експертно решение е издадено от Специализиран състав на НЕЛК по вътрешни, белодробни и ССЗ, включващ д-р Ц. Г. Ц. – председател, и членове: д-р Е. Л. К. - К. и д-р И. С. М.. При извършената служебна справка за специалността на членовете на посочения специализиран състав на НЕЛК в публичния национален регистър на БЛС се установи, че председателят на състава – д-р Ц., е със специалности: вътрешни болести, пневмология и фтизиатрия, д-р Е. К. - К. е с призната специалност педиатрия, а д-р И. С. М. е специалист по вътрешни болести. По изложените съображения съдът намира, че експертното решение е издадено от компетентен орган – от специализиран състав, определен по реда на чл. 18, ал. 2 ПУОРОМЕРКМЕ, компетентен по профила на заболяването, с необходимия брой лекари със съответната медицинска специалност, включително лекар с призната специалност педиатрия, предвид възрастта на освидетелстваното лице.

ЕР на НЕЛК е подписано от председателя на състава и всички негови членове, поради което няма допуснати нарушения, свързани с правилата за кворума и мнозинството. Същото е в изискуемата от закона писмена форма.

При издаването на решението обаче са допуснати съществени нарушения на административнопроизводствените правила във връзка със задължението за мотивирането му, които представляват самостоятелно основание за неговата отмяна съгласно чл. 146, т. 3 АПК.

Установи се по делото, че с ЕР на ТЕЛК № 92728 от 09.10.2025г. детето И. К. е

преосвидетелствано по документи за определяне на ВСУ, като са определени вид и степен на увреждане от 100 % за срок от две години, с чужда помощ със срок до 01.10.2027г., като поставената водеща диагноза е: Вроден дефицит на фактор VIII. С оспореното решение на НЕЛК е отменено ЕР № 92728 от 09.10.2025г. на ТЕЛК по срок на инвалидизация и е потвърдено по оценка степен на увреждане, като определя 100 % степен на увреждане с пожизнен срок и чужда помощ за срок от три години.

В решението на НЕЛК не са изложени мотиви за определения срок на чуждата помощ, посочена е само Методиката за прилагане на отправните точки за оценка на степен на увреждане в проценти от Приложение № 2 към чл. 63, ал. 3 от Наредбата за медицинската експертиза (НМЕ). Мотиви за определения срок на чуждата помощ не са изложени и в решението на ТЕЛК. От тяхното съдържание също не става ясно как е определен срокът, единствено е посочено, че детето се нуждае от чужда помощ. По този начин се явява нарушен и чл. 49, ал. 1 ПУОРОМЕРКМЕ, който изисква НЕЛК да се произнася с мотивирано експертно решение. Уместно е да се посочи, че това изискване не отпада и в случаите, когато НЕЛК на основание чл. 51, т. 1 от ПУОРОМЕРКМЕ потвърждава решението на ТЕЛК, като дори и в тези случаи, особено при липсата на изложени от ТЕЛК мотиви, НЕЛК следва да изложи пълни мотиви по горните въпроси, за да може по този начин да се гарантира правото на защита на заинтересованите лица, в случая на освидетелстваното дете, а и за да се санира по този начин посочения процесуален пропуск на ТЕЛК.

По делото е установено от представената медицинска документация, като страните и не спорят по този въпрос, че детето е диагностицирано с Хемофилия А тежка форма, с ниво на фактор VIII <0,5, дефинитивно състояние.

Съгласно чл. 101, ал. 7 от Закона за здравето принципите и критериите на медицинската експертиза, редът за установяване на временна неработоспособност, видът и степента на увреждане, степента на трайно намалена работоспособност, както и условията и редът за извършване на медицинска експертиза по чл. 103, ал. 3 се определят с наредба на Министерския съвет, а именно Наредбата за медицинската експертиза. Според чл. 101а, ал. 2 33 при дефинитивни състояния, посочени в наредбата по ал. 1, при които няма възможност за пълно или частично възстановяване на работоспособността, степента на трайно намалена работоспособност се определя пожизнено. В същия смисъл е и разпоредбата на чл. 69, ал. 4 НМЕ, която предвижда, че при дефинитивни състояния без възможност за пълно или частично възстановяване се определя пожизнен срок на инвалидността. Според ал. 6 на чл. 69 НМЕ срокът, за който е определена чуждата помощ, може да бъде същият или по-кратък от срока на намалената работоспособност (степен на увреждане) в зависимост от увреждането и неговата динамика, но за не по-малко от 6 месеца.

В експертното решение на НЕЛК, предмет на съдебната проверка за законосъобразност, липсват мотиви, от които да следва изводът, че от НЕЛК е извършена преценка дали с оглед приетата диагноза е налице дефинитивно състояние, без възможност за пълно или частично възстановяване. В обжалваното експертно решение не са посочени причини и мотиви за определения 3-годишен срок. Като правно основание за неговото издаване е посочена Методиката за прилагане на отправните точки за оценка на степен на увреждане в проценти от Приложение 2 към чл. 63, ал. 3 от НМЕ – изм. ДВ бр. 56/16.07.2021 и доп. ДВ бр. 10 от 31.01.2023 г., но в конкретната хипотеза НЕЛК не е извършила експертна медицинска оценка дали състоянието на освидетелстваното дете е дефинитивно без възможност за пълно или частично възстановяване. Както се посочи, съгласно чл. 103, ал. 5 33 експертизата на вида и степента на увреждане на децата до 16-годишна възраст се извършва от ТЕЛК и НЕЛК с участието на специалист по детски

болести. От анализа на цитираната правна норма следва изводът, че НЕЛК е следвало да извърши експертен анализ дали се касае за дефинитивно състояние. Легалното определение на понятието дефинитивни състояния се съдържа в § 1, т. 5 от ДР на НМЕ - "дефинитивни състояния" са състоянията, които не търпят позитивна или негативна еволюция във времето. От съвкупният анализ на цитираната норма с чл. 69, ал. 4 от НМЕ следва правният извод, че за дефинитивните състояния, които не търпят позитивна еволюция във времето, е предвидено определяне на пожизнен срок на инвалидността. Целта на законодателя е да преустанови периодичното преосвидетелстване на определени групи лица и за конкретни заболявания, посочени в отправните точки, за които периодично освидетелстване е безпредметно, при положение, че не може да настъпи позитивна еволюция във времето.

При това положение съдът, като съобрази приетите от НЕЛК в оспореното решение вид и степен на увреждането, медицинските констатации в наличната по преписката документация, че се касае до дефинитивно състояние по смисъла на § 1, т. 5 от ДР на НМЕ, при наличието на което и съгласно чл. 101а, ал. 2 от ЗЗ и чл. 69, ал. 4 НМЕ, независимо от възрастта на детето, с решението е определен пожизнен срок на ВСУ, намира, че за срока на определената чужда помощ следва да се направи нова преценка по реда на чл. 69, ал. 6 НМЕ, като също следва да се съобрази, че се касае за дефинитивно състояние. По изложените съображения оспореното експертно решение на НЕЛК следва да бъде отменено в тази част, а предвид обстоятелството, че съдът няма как да замести органите на медицинската експертиза в експертната им дейност, на основание чл. 173, ал. 2 АПК преписката следва да бъде изпратена на съответния специализиран състав на НЕЛК със задължителни указания по тълкуването и прилагането на закона. На основание чл. 174 АПК на този орган следва да бъде определен и срок за издаване на административния акт, а именно срок от три месеца, колкото е срокът за произнасяне с експертно решение по чл. 47, ал. 1 от ПУОРОМЕРКМЕ.

Относно разноските в производството.

При този изход на спора право на разноски има жалбоподателят, но при липсата на своевременно направено искане такива не следва да му бъдат присъждани.

Така мотивиран и на основание чл. 172, ал. 2 АПК, Административен съд София-град, 72 състав,

РЕШИ:

ОТМЕНЯ по жалбата на И. И. К., действащ чрез своята майка и законен представител К. И. Д., Експертно решение (ЕР) № от зас. № 97/12.01.2026г. на Специализиран състав по вътрешни, белодробни и ССЗ при НЕЛК, в частта, с която е определен срок на чуждата помощ от три години.

ИЗПРАЩА преписката на НЕЛК – Специализиран състав по вътрешни, белодробни и ССЗ за ново произнасяне по жалбата на И. И. К., действащ чрез своята майка и законен представител К. И. Д., срещу ЕР на ТЕЛК в частта за определения срок на чуждата помощ, в тримесечен срок от получаването и при спазване на дадените с настоящото решение задължителни указания по тълкуването и прилагането на закона.

Решението подлежи на обжалване пред Върховния административен съд в 14-дневен срок от съобщаването му на страните.

СЪДИЯ: